

column

Katinka Slump

Onderwijs op zee

Hun moeder kwam bij mij omdat zij werd vervolgd voor overtreding van de Leerplichtwet. Haar oudste zoon, een jongen van 14 jaar oud, zat al meer dan een jaar thuis. Uit het verhaal van de moeder bleek dat niet alleen haar oudste, maar ook haar jongste zoon zonder onderwijs thuis zat. De jongste stond nog wel ingeschreven op school, maar was de toegang tot de lessen ontzegd.

Zoals altijd begin ik met het opvragen van een kopie van het leerlingdossier, in dit geval voor beide jongens. In de dossiers trof ik aan een recent onderzoek waaruit bleek dat de jongens hoogbegaafd waren en zeer dyslectisch. Zonder hulpmiddelen, en zonder deskundige en adequate begeleiding zou het voor deze jongens niet mogelijk zijn om op school te leren. In de dossiers zat alleen voor de oudste zoon een handelingsplan. Daarin werd de vraag opgeworpen: *Kun je zo dyslectisch zijn dat je niet kunt leren lezen en schrijven?* Het uiteindelijke doel is een compleet beeld krijgen van de problematiek die bij de jongen speelt, zo staat in het plan. Hoewel het in het handelingsplan niet gaat over adequaat handelen en deskundige begeleiding, werd de oudste zoon van school verwijderd wegens handelingsverlegenheid. Ik bel de rector met het verzoek om een gesprek. Immers, de jongste zoon staat nog op de school ingeschreven en de school is verplicht om hem een onderwijsaanbod te doen. Meteen was de boodschap vanuit de school duidelijk: geen gesprek, maar nu ook een brief in de bus met een besluit tot verwijdering van de jongste zoon.

Ik kon hoog en laag springen, maar al mijn voorstellen voor een overleg werden afgewezen. In plaats daarvan meldde zich een advocaat die namens de school met mij in een heftige briefwisseling verzeild raakte. Het verweer van de school kwam er op neer dat zij vond dat zij genoeg had gedaan door de jongens voor verder onderwijs door te verwijzen naar een Rebound – een tijdelijke onderwijsopvangvoorziening voor leerlingen met heftige gedragsproblemen – en naar een vmbo voor leerwegondersteunend onderwijs.

Ik kon hoog en laag springen, maar al mijn voorstellen voor een overleg werden afgewezen

De ouders hadden plaatsing op de Rebound geweigerd, omdat er van een gedragsprobleem geen sprake was. Ze hadden ook aangegeven dat het vmbo geen optie was, omdat hun jongens hoogbegaafd zijn. In antwoord daarop stelt de school dat het onderwijs in Nederland - op kostbaar particulier onderwijs na - nu eenmaal niet is ingesteld is op de begeleiding van leerlingen zoals hun zoon.

De leerplichtambtenaar vindt dat het aan de ouders te wijten is dat de leerling thuis zit. De ouders hadden het aanbod vmbo moeten accepteren, nu andere scholen weigerden om de leerling toe te laten. Reden voor de leerplichtambtenaar om een melding te doen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Zorgmeldingen door leerplichtambtenaren en

scholen omdat leerlingen thuis zitten, zijn aan de orde van de dag en voeren de druk op de toch al zwaar belaste ouders, verder op.

Om de patstelling te doorbreken stel ik de school voor om advies te vragen aan de Commissie Gelijke Behandeling. De school antwoordt dat zij het recht voorbehoudt om van het advies af te wijken. De optie die dan nog overblijft is een kort geding. De rechtbank die hier bevoegd is heeft echter in een ander onderwijsgechil geoordeeld dat het onderwijsrecht te

complex is voor toetsing in kort geding.¹ Gezien de kosten voor de ouders van een kort geding, is die procedure dus zeer risicovol.

De jongens komen zelf met een oplossing. Als ervaren zeilers hebben zij zeilmeisje Laura Dekker nauwlettend gevolgd op haar zeiltocht. Zij komen tot de conclusie dat je voor goed onderwijs het ruime sop moet kiezen. Immers, het onderwijs op zee heeft vele instanties het afgelopen jaar beziggehouden. Terwijl ik deze column schrijf, maken zij zich op om de zeilen te hijsen van het schip van hun opa, om in het kielzog van Laura het zeegat te kiezen. Op wereldreis, in de hoop dat als zij varen op de golven hun recht op onderwijs ook voor anderen een zorg zal zijn.

¹ Rechtbank Haarlem d.d. 17 oktober 2011, LJN: BU6957

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij de stichting Juridische Dienstverlening Onderwijs (Judion), en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). Zij beschrijft voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.